

Status

Openbaar

Datum vergadering Gedeputeerde Staten

18 februari 2025

Eindtermijn

18 februari 2025

Onderwerp

Convenant Molenviergang Aarlanderveen 2025-2034

Advies

1. Aan te gaan het Convenant Molenviergang Aarlanderveen 2025-2034 met het Hoogheemraadschap van Rijnland, de gemeente Alphen aan den Rijn en de Stichting Molenviergang Aarlanderveen.
2. Vast te stellen de publiekssamenvatting behorende bij het besluit om het Convenant Molenviergang Aarlanderveen 2025-2034 aan te gaan met de bovengenoemde partijen.
3. Vast te stellen de GS-brief om PS te informeren over de deelname aan het Convenant Molenviergang Aarlanderveen 2025 – 2034.

Aangezien de commissaris van de Koning, na rechtsgeldige besluitvorming door GS, bevoegd is de juridische binding aan te gaan, is het advies aan hem een machtiging af te geven aan M. Stolk, gedeputeerde Erfgoed en cultuur van de Provincie Zuid-Holland, om het Convenant Molenviergang Aarlanderveen 2025-2034 met het Hoogheemraadschap van Rijnland, de gemeente Alphen aan den Rijn en Stichting Molenviergang Aarlanderveen namens de Provincie Zuid-Holland te ondertekenen.

Besluit GS

Vastgesteld met een machtiging voor de portefeuillehouder om in de brief aan PS te expliciteren dat de financiële uitwerking nog door PS bekrachtigd moet worden en dat zij dit bij de Voorjaarsnota voorgelegd krijgen met daarbij een toelichting dat er nu, na 20 jaar, een nieuw inzicht is. Aangezien dit een bevoegdheid van PS is, zal de financiële uitwerking aan hen worden voorgelegd ter vaststelling.

Bijlagen

-Convenant Molenviergang Aarlanderveen 2025-2034

-GS-brief aan PS over het Convenant Molenviergang Aarlanderveen 2025-2034

-Machtiging cdK

Toelichting voor het College

Sinds 1995 is er sprake van samenwerking tussen het Hoogheemraadschap van Rijnland (hierna het hoogheemraadschap), de gemeente Alphen a/d Rijn (hierna de gemeente), de provincie Zuid-Holland (hierna de provincie) en de Stichting Molenviergang Aarlanderveen (hierna de stichting) ten behoeve van de instandhouding, het exploiteren en het functioneren van de vier molens van de stichting. Door middel van de convenanten Molenviergang Aarlanderveen 1995 - 2004, 2005 - 2014 en 2015 - 2024 is veiliggesteld dat deze molenviergang een essentiële rol vervult bij de beheersing van het waterpeil in de Drooggemaakte Polder aan de Westzijde van Aarlanderveen. In de convenanten zijn afspraken vastgelegd over specifieke bijdrage van de vier convenanthouders.

In het nu voorliggende convenant voor de periode 2025-2034 zijn voor de provincie de volgende drie verplichtingen opgenomen:

- Het verstrekken van een exploitatiebijdrage van € 29.602,- per jaar (prijspeil 2025) over het boekjaar 2025 en de hierop volgende jaren aan de stichting. Dit bedrag wordt ieder jaar aangepast met een percentage in overeenstemming met de consumentenprijsindex (CPI) van het Centraal Bureau voor de Statistiek. (Basis 2025 = 100).
- Jaarlijks € 25.000,- als vast bedrag bijdragen aan de in het 10-jaren Onderhoudsplan geraamde kosten.
- Als één der convenanthouders informatie nodig heeft van de provincie ter uitvoering van diens taken, deze binnen redelijke en toelaatbare grenzen delen.

Het op windkracht in bedrijf houden van de betreffende groep molens is uniek in de wereld en kan niet zonder de organisatorische inspanningen, de verantwoordelijkheden en de steun van het hoogheemraadschap enerzijds en de financiële bijdragen van de provincie en de gemeente anderzijds. Alleen door middel van de samenwerking tussen de vier genoemde partijen, kan deze situatie worden gecontinueerd. Hiermee zijn de molens geholpen omdat ze gebruikt worden waarvoor ze ooit gebouwd zijn en wordt tevens een stuk historie en het ambacht van molenaar levend gehouden. Dit zijn belangrijke redenen om tot ondertekening van een nieuw convenant over te gaan.

Voor de twee financiële bijdragen is ruimte binnen het bestaande budget voor molens.

Financieel en fiscaal kader

Totaalbedrag excl. BTW	: Jaarlijks € 29.602 als exploitatiebijdrage, dit bedrag wordt jaarlijks geïndexeerd Jaarlijks € 25.000 als vaste bijdrage aan de in het 10-jaren Onderhoudsplan geraamde kosten
Programma	: Ambitie 4 - Concurrerend Zuid-Holland
Financiële risico's	: De bijdragen passen binnen bestaand budget voor onderhoud molens
Beheersmaatregelen	: n.v.t.

Juridisch kader

Het in het voorstel opgenomen convenant is juridisch gezien niet rechtmatig. Het convenant gaat namelijk uit van GS besluitvorming over de bijdrage aan de Molenviergang. Het besluiten over de wettelijke grondslag voor het verlenen van de begrotingssubsidie betreft echter een bevoegdheid

van PS. Het risico hiervan is dat de provincie aansprakelijk gesteld kan worden als de bijdrage niet conform het convenant wordt verleend, indien en nadat PS deze subsidie niet op de begroting zou willen plaatsen.

Het risico is echter klein. Bij de Voorjaarnota kan de bijdrage aan de Molenviergang worden opgenomen tot en met 2029. Voor de 5 opvolgende jaren kan de passage in het convenant desgewenst worden aangepast, waarmee de onrechtmatigheid wordt opgeheven. In dat geval kan op basis van artikel 3.5d een voorstel tot wijziging worden gedaan. Ook geldt dat een convenantpartner zich op basis van artikel 3.5c aan de convenantverplichtingen kan onttrekken. In beide gevallen geldt hierbij een opzegtermijn van 1 jaar. Zie verder onder proces.

Motivering machtiging cdK

De cdK is bevoegd om, nadat GS rechtsgeldig hebben besloten, op grond van artikel 176 van de Provinciewet de juridische binding tot stand te brengen. Op grond van de door de cdK afgegeven machtiging wordt M. Stolk, gedeputeerde van Erfgoed en cultuur, gemachtigd om de overeenkomst Convenant Molenviergang Aarlanderveen 2025-2034 met het Hoogheemraadschap van Rijnland, de gemeente Alphen aan den Rijn en Stichting Molenviergang Aarlanderveen namens de provincie te ondertekenen. Omdat er een tekenmoment is gepland op vrijdag 21 februari 2025, waarbij de gemachtigden van alle vier organisaties hun handtekening gelijktijdig onder het convenant zetten en dit al op zeer korte termijn dient plaats te vinden, is de cdK gevraagd om de ondertekening aan gedeputeerde Stolk op te dragen.

Voorafgaande besluitvorming

Nadat de stichting in 2022 en 2023 met de individuele convenanthouders gesprekken heeft gevoerd over de voortzetting van de onderlinge samenwerking, is het toen nog lopende convenant op 6-6-2024 geëvalueerd. Door vertegenwoordigers van de vier partijen is gelijktijdig een concept voor een nieuw convenant besproken. Bovendien werd er door de stichting een 10-jaren begroting overlegd die inzicht geeft in de te verwachten kosten gedurende een eventuele volgende convenantsperiode. Hieruit blijkt dat de bijdragen die de drie convenanthouders tot op heden hebben bijgedragen, niet voldoende zullen zijn om te tekorten in de toekomst af te dekken. Dit vraagt om een jaarlijkse extra bijdrage van 25.000 euro vanuit de provincie. Deze kan vanuit het bestaande budget voor molens worden bekostigd, hiervoor hoeven geen extra middelen te worden vrijgemaakt.

De betrokken partijen hebben ernaar gestreefd om tot een versie van een nieuw convenant te komen vóór 31 december 2024 (einddatum van het vorige convenant). Dit nam meer tijd in beslag dan vooraf ingeschat vanwege een verschil van inzicht tussen het hoogheemraadschap en de stichting. Uiteindelijk is op 13 februari 2025 een versie opgeleverd, waarmee alle partijen kunnen instemmen. Ten opzichte van het vorige convenant zijn enkele wijzigingen doorgevoerd die vooral betrekking hebben op de verplichtingen die het hoogheemraadschap en de stichting aangaan in de komende tien jaren.

Proces

Met het ondertekenen van een nieuw convenant door de vier betrokken partijen zijn de onderlinge afspraken over het functioneren en de instandhouding van de molenviergang in Aarlanderveen

bekrachtigd voor de komende tien jaren. Hierbij gelden ook onder meer de volgende algemene bepalingen:

- Elk der convenantpartners kan zich binnen deze convenantstermijn aan de convenantverplichtingen onttrekken door schriftelijke aankondiging aan de partners, waarbij een opzegtermijn geldt van een vol kalenderjaar voorafgaande aan de voorgenomen onttrekking.
- Elk der convenantpartners kan binnen de convenantstermijn van tien jaar voorstellen doen tot wijziging, waarbij de aankondigingstermijn geldt van een vol jaar voorafgaande aan de gewenste wijziging. Dit kan alleen met instemming van de overige convenantpartners en mits schriftelijk vastgelegd in een addendum behorende bij het Convenant dat is ondertekend door iedere partij
- Elk der convenantpartners kan uitsluitend in overeenstemming met de overige convenantpartners en met schriftelijke toestemming afwijken van de verplichtingen in het kader van dit convenant.

Ondertekening van het convenant is voorzien op vrijdagmiddag 21 februari 2025 in Aarlanderveen. De gemachtigde vertegenwoordigers van de drie andere partijen zijn die middag eveneens aanwezig om de beoogde samenwerking in de komende 10 jaren te bekrachtigen door middel van het zetten van een handtekening.

Participatie en rolneming

Het hoogheemraadschap, de provincie, de gemeente en de stichting hebben ieder een specifieke rol bij het uitoefenen en nakomen van de verplichtingen die zijn opgenomen in het voorliggende convenant. Dit laatste is na evaluatie zodanig aangepast dat het ter vaststelling aan de bestuurders van deze partijen kan worden aangeboden.

Communicatiestrategie

De stichting zal van de ondertekening van het convenant een publiciteitsmoment maken. Met de provincie wordt afgestemd over de inhoud hiervan.